

Аннушка. Також предметом досліджень були слідуючі варіанти внесення добрив: контроль (без добрив), NPK 30 кг д.р./га, NPK 60 кг д.р./га, NPK 90 кг д.р./га, NPK 120 кг д.р./га. Облік урожаю суцільний по ділянковий комбайном „Samro – 130„, у фазі повної стиглості сої при вологості насіння 14-15 % прямим комбайнуванням).

Дослідженнями встановлено, що внесення NPK – 60 кг д.р. дає найкращу середню урожайність - 1,10 т/га. Найгіршою середньою урожайністю відзначалися контроль і перенавантаження добрив NPK, а саме доза NPK – 120 кг д.р. це 0,90 т/га та 0,94 т/га відповідно. Дози добрив NPK – 30 кг д.р. та NPK – 90 кг д.р. забезпечували середню урожайність 1,01т/га та 0,97 т/га відповідно.

Роблячи висновки можемо сказати, що найкращою дозою добрив для сорту сої Романтика є доза NPK – 60 кг д.р., а найгіршими показниками відзначаються контроль (без внесення добрив) і NPK – 120 кг д.р.

Результати досліду по сорту сої Аннушка показали, що середня урожайність залежно від доз добрив включно контроль практично не відрізняється, але ж все - таки є певна різниця. Так, дози NPK – 120 кг д.р., доза NPK – 90 кг д.р та контроль, які забезпечили середню урожайність 0,59 т/га та 0,60 т/га та 0,58 т/га відповідно ненабагато гірші ніж дози NPK – 30 кг д.р. та NPK – 60 кг д.р., що мають середню урожайність по 4 повторенням: 0,61 т/га та 0,63 т/га відповідно.

Отже, внесення доз добрив в посівах сорту сої Аннушка, все – таки впливає на її урожайність, але в не великій кількості, а саме на 0,03-0,05 т/га.

Сорт сої Романтика більш урожайний і краще реагує на внесення добрив ніж сорт сої Аннушка, який в свою чергу менш урожайний і практично не реагує на внесення добрив (NPK). Встановлено, що маса тисячі насінин сої досліджуваних сортів не змінюється під впливом добрив, а змінюється лише кількість насінин на рослині.

УДК 634.23:631.523:576.3 (477)

Шкіндер-Барміна А. М.*

Мелітопольська дослідна станція садівництва імені М.Ф.Сидоренка ІС НААН

ОСОБЛИВОСТІ МЕЙОЗУ ПРИ МІКРОСПОРОГЕНЕЗІ У СОРТІВ ВИШНІ УКРАЇНСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ

Вивчення особливостей редуційного поділу при мікроспорогенезі дає попередню інформацію щодо якості майбутнього пилку сортів та можливості їх використання в селекційній роботі.

Цитологічними дослідженнями особливостей проходження мейозу при мікроспорогенезі у 14 сортів вишні і дюків встановлено, що кількість клітин із порушеннями редуційного поділу становила за період 2004-2007 рр. в середньому 38,8 % і дещо різнилася по роках. Також визначено, що всі вивчені сорти вишні і дюків є тетраплоїдами ($2n = 32$).

*Науковий керівник – Туровцева В. О., канд. с.-г. наук, ст.н.с.

В результаті наших досліджень зафіксовано однотипові відхилення від норми редукційного поділу, але в залежності від сорту та року – в різній кількості. Так, кількість мейоцитів із ненормальним поділом варіювала від 23,8 % (Взгляд, 2007 р.) до 55,2 % (Гріот мелітопольський, 2006 р.) і в середньому за чотири роки була найменшою у сортів Взгляд – $26,2 \pm 2,48$ % та Мелітопольська пурпурна – $26,6 \pm 2,19$ %, а найбільшою – у сорту Гріот мелітопольський – $53,1 \pm 1,99$ %.

Особливості генотипу мали найбільший вплив на кількість клітин із порушеннями під час мейозу при мікроспорогенезі – 81,5 %, показник впливу умов року – 1,9 %.

Виділено сорти з великою кількістю різноякісних спорад: Гріот мелітопольський та Ожиданіє. Зазначені сорти характеризуються великим відсотком гаплоїдного пилку, високою фертильністю та життєздатністю пилку. Вони можуть бути використані в селекційній роботі для створення нових сортів вишні і дюків, оскільки, як вказують у своїх роботах Є.Н.Джигадло, В.О.Туровцева, застосування таких сортів у гібридизації збільшує можливість отримати потомство з широким спектром мінливості, а в подальшому – і відбору цінних форм, що представляє безсумнівний інтерес для селекції.

При дальшому вивченні якості пилку відмічено, що сорти Взгляд, Гріот мелітопольський, Мелітопольська пурпурна, Шалунья, Ожиданіє, Примітна характеризуються високою життєздатністю та фертильністю пилку і потенційно можуть бути добрими запилювачами.

За результатами добору запилювачів сорти Ожиданіє, Гріот мелітопольський, Встреча та Примітна виявилися кращими запилювачами одразу для кількох сортів (Взгляд, Солідарність, Мелітопольська пурпурна, Рассвет), що підтверджує зроблені висновки за вивчення мейозу при мікроспорогенезі та якості пилку.

УДК [635.348.631559]:631.543.81(477.5)

Щербина Є. В., аспірант*

Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва

ВПЛИВ СХЕМИ РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН НА УРОЖАЙНІСТЬ КАПУСТИ КОЛЬРАБІ В ЗОНІ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ

Капуста кольрабі (*Brassica oleraceae* var. *Gongylodes* L.) широко розповсюджена в країнах Західної Європи, США і Канаді. Поширення в Україні розпочато із Закарпаття. У їжу використовується стеблоплід кольрабі - потовщення стебла. На смак схожий на кочеригу білоголової капусти, тільки набагато соковитіший і солодший.

Кольрабі менше інших видів капусти вимоглива до тепла та родючості ґрунту. Її можна вирощувати на будь-яких ділянках, але краще відкриті, добре освітлені ділянки з легкими та середніми ґрунтами, багатими перегноем і з нейтральною або слабкислою реакцією ґрунтового розчину. Вийняток

*Науковий керівник – Яровий Г. І., д-р с.-г. наук, професор